

אגרת המערך לבטיחות הטיפול

“אירועי בל יקרו” - כווייה מעפרון דיאתרמיה בחדר ניתוח

ספטמבר 2024

האיגרת עוסקת באירועים חריגים המערבים שימוש לא בטוח בדיאתרמיה ואי החזרתה לנדן בזמן שהיא לא בשימוש. לציין כי קיימים סיכונים נוספים הקשורים לשימוש בדיאתרמיה, בהם איגרת זו לא דנה.

אירוע כווייה מדרגה שנייה בחדר ניתוח הינו אירוע בקטגוריית **בל יקרה**. אנו מחויבים למנוע אירועים מסוג זה תוך שאיפה לאפס אירועים. אירוע כווייה הינו האירוע השכיח מבין הקטגוריות של אירועי בל יקרו והוא תוצאה ישירה של חוסר הקפדה על הנהלים. האירוע מתרחש בבתי חולים בחדר ניתוח, אך גם במרפאות כירורגיות בקהילה.

אירוע מס' 1:

מטופלת עברה ניתוח בית חזה. במהלך סגירת בית החזה, המטופלת נכווטה בצד גופה. הכווייה התגלתה רק כשעלה ריח חריכה. מבדיקת האירוע עולה:

- המנתח הניח את עפרון הדיאתרמיה על כיסוי החולה וכתוצאה מרכינת המנתח אל החולה, המכשיר נלחץ והופעל
- צליל הפעלת המכשיר לא נשמע- הושתק על-ידי הצוות בתחילת הניתוח

אירוע מס' 2:

מטופלת עברה ניתוח אורתופדי ברגלה. בעת הזזת המטופלת, רגלה נגעה בעיפרון הדיאתרמיה שהיה מונח לצידה והפעילה אותו. כתוצאה מכך נגרמו כווייה וחתך ברגלה. טכנאי בחדר ניתוח הסב את תשומת לב המנתח לריח שרוף וכך התגלתה הכווייה. אירוע זה נגרם מסיבות דומות:

- עפרון הדיאתרמיה שלא היה בשימוש, הונח על שולחן הניתוח
- צליל הפעלת המכשיר לא נשמע- הושתק לבקשת אחד מאנשי הצוות

אירוע מס' 3:

מטופל עבר ניתוח בטני פתוח. בטרם סגירת החתך הניתוחי, עפרון הדיאתרמיה החשוף נלחץ בטעות על ידי אחד מאנשי הצוות, תוך מגע בבטן המנותח וכך נגרמה כוויה.

הגורמים הישירים לאירוע זה:

- אחד מאנשי הצוות, אחז את עפרון הדיאתרמיה כשלא היה בשימוש ובטעות הפעיל אותו
- צליל התראת המכשיר לא נשמע- הצליל היה חלש

ממצאים נוספים

1. לעפרון הדיאתרמיה קיים נדן ייעודי- מבודד, שמונע פגיעה במטופל/בצוות. בכל האירועים המכשיר לא הונח בנדן כאשר לא היה בפעולה כמתבקש, אלא בסביבה סמוך למטופל, באופן המסכן אותו: על כיסוי החולה, על שולחן הניתוח או בידי הצוות.
2. חוזר משה"ב 23/2006: "באחריות הרופא המנתח והאחות הרחוצה בניתוח להניח את עיפרון הדיאתרמיה בכלי מחומר קשיח המסופק ע"י היצרן או בשקית הדיאתרמיה המקורית ולא בכלי קיבול דליק".

מסקנות

1. הגורם הישיר לאירוע נעוץ באי שימוש בנדן ואי החזרת עיפרון הדיאתרמיה לנדן כאשר הוא אינו בשימוש.
2. הנחת עיפרון הדיאתרמיה על המטופל או סמוך לו, מסכנת את המטופל ויוצרת סביבה מסוכנת להמשך הניתוח.
3. השתקת הדיאתרמיה תורמת לזיהוי מאוחר של האירוע, וכתוצאה מכך עלולה להגדיל את הנזק מהכוויה.

המלצות המערך לבטיחות הטיפול:

1. יש להשתמש בנדן הייעודי של עיפרון הדיאתרמיה, בכל עת שהמכשיר אינו בשימוש במהלך הניתוח.
2. יש למקם את הנדן בצורה נוחה וזמינה למנתחים המאפשרת גישה מהירה ובטוחה בשעת הצורך.
3. יש להקפיד להשאיר את צליל/קול מכשיר הדיאתרמיה פעיל במהלך הניתוח.
4. יש לעודד עבודת צוות בין המנתחים/ות והאח/ות הרחוצ/ה ולהבטיח כי כל הצוות מודע למצב העיפרון ומיקומו בכל עת. **תקשורת טובה תמנע הפעלה בטעות של העיפרון.**
5. יש לעודד דיווח על שימוש לא נאות או השתקה של הדיאתרמיה, ככמעט אירוע או אירוע חריג, ובמידת הצורך לתחקר לשם למידה והטמעה.

